

DRIEMASTER

ALGEMENE LEDENVERGADERING
12 december a.s.
rest. DE KARSEBOOM
te Hilversum

Een kar met stenen die ik door het mulle zand moet trekken

Het is 21 oktober 10 uur 's morgens. Na met veel moeite de auto te hebben geparkeerd, stappen wij een statig en oud gebouw binnen: Koninginnegracht 61. Wij komen in een kamer waar vele geschriften op lange tafels liggen. Het secretariaat, warm kloppend hart van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie. Na een korte periode van antie chamberen worden wij toegelaten in de mooie kamer. Hier worden wij verwelkomd door de voorzitter der VVD, mevrouw G. V. van Someren-Downer, beter bekend als gewoon Haya. Na een uitnodigend gebaar vallen wij in zeer oude, doch echt lederen fauteuils. Zodra de koffie wordt binnengebracht beginnen wij ons vragenvuur.

Red.: U bent nu een jaar voorzitter van de VVD. Is het u mee of tegen gevallen?

Haya: 't Is me meegevallen wat betreft het enthousiasme en de geweldig goede wil die in de partij leeft en tegengevallen wat betreft de hoeveelheid werk en met name de financiën. Ik had verschrikkelijk veel plannen in de tijd dat ik kandidaat was, maar toen ik eenmaal voorzitter was en de boeken zag bleef er nog de helft van die plannen over.

Red.: Wat zijn voor u de meest urgente plannen, die u nog niet kunt financieren?

Haya: Kadertraining en geregeld partijreferendum, dat is eigenlijk m'n grootste wens. De hele partij mee laten spreken. Door middel van enquête. Je kunt dan de kiezers lid maken met het argument: „Dan heb je meer voor het zeggen". Nu kunnen ze eens in de vier jaar meedoen aan het verkiezingsprogramma en samenstelling van de kandidatenlijsten. Maar dat is in de praktijk nog niet iets voor de hele partij.

Red.: U kennende weten wij wel zeker dat u zich een einddoel hebt gesteld aan uw voorzitterschap?

Haya: Het einddoel van m'n voorzitterschap is het bereiken van 80.000 leden (nu 42.000), dan zouden we financieel goed draaien. Daarnaast, en dat is zeker zo belangrijk, het activeren van de partij. Ik wil op korte termijn de partij bereiken. Meer persoonlijk contact met de leden. Ik zou willen beginnen met de afdelingsbesturen op gezette tijden bij elkaar te laten komen. Het is niet genoeg dat ze één keer per jaar 'Hoi' zeggen op een algemene ledenvergadering.

Red.: Zijn er al verbeteringen merkbaar?

Haya: Zeker, er is geen thermometer voor, maar de medewerking van onderaf is er, dat hebben de ruim 1000 amendementen op het concept verkiezingsprogramma wel bewezen.

Red.: Voldoet de organisatiestructuur van de VVD eigenlijk wel, geeft deze de mogelijkheden die plannen waar te maken?

Haya: Nee beslist niet. We zijn dan ook al hard bezig met een nieuwe organisatiestructuur. Dit gaat direct na de verkiezingen aan de orde komen.

Red.: Het is uw bedoeling om behalve of eigenlijk mede door middel van de organisatiestructuur ook de mentaliteit van de partij te veranderen, de geest van het Liberaal Beraad door te voeren. In veel VVD-afdelingen heerst nog een oude geest. De besturen bestaan uit een oude kring, die veelal door coöptatie tot stand komt. Denkt u dat ook daar de vernieuwing is te bereiken?

Haya: Het is niet in het algemeen natuurlijk, maar inderdaad dergelijke afdelingen zijn er. Het Liberaal Beraad wordt nog niet overal aangevoeld, maar de kop gaat voorop. Dat moet ook zo, wij worden geacht vooruit te denken. Als we dat niet doen moeten we gauw weg. De mentaliteit van het Beraad is de mijne en die wil ik uitdragen. Niet alleen door spreekbeurten; dat is niet genoeg. Ik wil de mensen er bij trekken. Ze moeten zelf meedoen. Daarom ben ik ook zo blij met de amendementen. En dat wil ik nog wel even zeggen: Progressieve amendementen, met de mentaliteit van het Beraad.

Red.: De JOVD maakt zich wel wat zorgen over de effectuering van het Beraad. 't Begin is er wel, maar het gaat zo langzaam.

Haya: Het heeft tijd nodig, natuurlijk. Maar op het ogenblik heb ik toch nog wel het gevoel dat ik een kar met stenen door het mulle zand aan het trekken ben. En er zitten zulke diepe

DRIEMASTER

22e jaargang, no. 7, 1 december 1970.

Maandblad van de onafhankelijke Liberale Jongeren-Organisatie Vrijheid en Democratie (JOVD).

HOOFDREDACTEUR: Drs. J. H. Lambers, Helperzoom 349, Groningen, telefoon (050) 57540. LEDEN VAN DE REDACTIE: Mej. A. Gijsberts, C. v. Doorn, D. N. M. v. Wees. MEDEWERKERS: E. Hidding en J. W. Pot. REDACTIE- en ADMINISTRATIEADRES: Van Nijenrodestraat 105, Den Haag, telefoon (070) 244787. KOPIJ JOVD-JOURNAAL: Heulstraat 5, Den Haag.

ABONNEMENTSPRIJS: Minimaal f 7.50 per jaar; voor leden gratis. ADVERTENTIETARIEVEN worden gaarne verstrekt door de administrateur. BETALINGEN van advertentie- en abonnementsgelden uitsluitend op giro-rekening 277760 t.n.v. Stichting „De Driemaster” te Den Haag.

ALGEMEEN SECRETARIAAT van de JOVD: De Genestetlaan 2A, Zeist, tel. 03404-10165. ALGEMEEN PENNINGMEESTER van de JOVD: Girorekening 953500. Steendijk 147, Assen.

kuilen in. Maar ik heb wel het vertrouwen dat we over 4 jaar de partij hebben omgeturnd.

Ik moet zeggen dat ik enorm dankbaar ben voor de wijze waarop de jongeren de behoefte aan een vernieuwd liberalisme hebben uitgedragen. — Wat niet zeggen wil dat de ouderen hebben stilgezeten. — Als jongeren merken dat ze wat te zeggen hebben worden ze eerder lid. Dat is nu duidelijk merkbaar. De aanwas van nieuwe leden bestaat procentsgewijs meer uit jongeren.

De jongeren zijn op een fijne en constructieve manier in opmars. We hebben jongeren die keihard meewerken aan een nieuw programma-imago en een nieuwe mentaliteit. Ik vind dat geweldig en sta er volledig voor open hieraan mee te werken en het proces te versnellen. In het hele land doet men dat trouwens, ook de Kamercentrale-voorzitters (allemaal? - red.)

Red.: Er wordt de laatste tijd nogal eens gelonkt naar de confessionele partijen. Gebeurt dit niet een beetje te veel?

Haya: Lonken.....? eh..... Nee. En ik voel er ook niets voor. Confessionele partijen zijn geen PARTIJEN, maar ik ben democratisch genoeg nu er veel kiezers in het land zijn die confessioneel stemmen met deze groeperingen te praten. Ze zijn er nu eenmaal. Maar ik vind het een gevaarlijke zaak, dat ze maar klakkeloos aannemen dat wij er wel weer zijn. En dat voordat de kiezers zich uitgesproken hebben.

Red.: En bij een stembusakkoord?

Haya: Ja, tenzij er een stembusakkoord komt, maar het is nog steeds zo dat er niet zo positief gereageerd is op de Bredase resolutie. Maar het zijn partijen die altijd al onduidelijkheid in hun vaandel hebben geschreven. Het verbaast me niet. Van D '66 verbaast me dat wel. De confessionelen hebben altijd al op twee paarden gewed — op de PvdA en op ons. Daarom wil ik niet bij voorbaat al lonken. Ze zullen echt een behoorlijk deel van onze wensen moeten respecteren en inwilligen.

Red.: Tot nog toe liggen de grootste programmaverschillen op het gebied van de zedelijkheidswetgeving.

Haya: Natuurlijk is dat één van de punten die zwaar zouden kunnen wegen, maar een weinig optimisme hebben we wel. In confessionele kringen vindt op dit gebied ook een evolutie plaats. Dus wat dat betreft zijn er minder problemen dan een paar jaar geleden.

Maar als het moet zullen we er heel hard voor knokken en het niet zomaar opgeven. Zeker Geertsema niet. Gelukkig denken we (partijvoorzitter en fractievoorzitter) onafhankelijk van elkaar hetzelfde.

Red.: D '66 heeft zich herhaalde keren negatief t.o.v. de VVD opgesteld. Ziet u in hen toch nog een partnerspartner?

Haya: Ik betreur het dat het met D '66 loopt zoals het loopt. Ik behoor

namelijk niet tot de D '66-vreters. Ik heb ze gezien als een verlevendiging in de Nederlandse politiek. Ik had echter gehoopt dat ze haar élan en haar frisheid zou houden. Ik ben ongeloflijk teleurgesteld in de vijandige wijze waarop Beekmans en Van Mierlo hebben gereageerd op onze uitnodiging om tot een gesprek te komen. Iets van dat gene waar ze anderen altijd van beschuldigd hebben: de partijdigheid en het in zich zelf gekeerd zijn kenschetst hun meer en meer. Zoals ze nu weer de Rooms-Rode coalitie van zolder halen en restaureren. Als dat partijvernieuwing is..... nou dan is dat een hele rare manier. Ze hebben daarmee de kansen voor een reactie (red.: op uitnodiging gesprek) wel kleiner gemaakt.

Red.: Denkt u dat D '66 blijft bestaan?

Haya: In de naaste toekomst wel. Op langere termijn zal dat afhangen van hun élan en eigen intelligentie.

Red.: Wat vindt u van de verhouding JOVD-VVD?

Haya: U weet dat wij de besprekingen tussen het hoofdbestuur JOVD en het dagelijks bestuur VVD hebben gehad over een nauwere samenwerking. Ik was hier toen een groot voorstander van: Ik heb, en ook later toen de keuze van de JOVD anders uitviel, daarover gesprekken gehad met Hans Wiegel en andere oud-JOVD'ers. En ik geloof dat de huidige situatie toch beter is. Het moet een vriendschappe-

vloeibare stikstof vloeibare zuurstof
machinefabriek **HOEK**

N.V. W. A. Hoek's machine- en zuurstoffabriek
Havenstraat 19 - Schiedam - Tel. 010-269061

lijke goede verhouding zijn, een open prettige relatie, waarin we elkaar eerlijk de waarheid kunnen zeggen. Ik dacht niet dat de JOVD ermee geïnd was — ook Wiegel denkt er zo over — verplichtingen aan de partij te hebben. Ze moeten vrij zijn en zich onafhankelijk kunnen opstellen.

Red.: U geeft dus duidelijk de voorkeur aan de huidige structuur. Maar heeft u nog wensen, zou u de verhouding misschien nog iets anders willen?

Haya: Tevreden ben ik nooit, daarom ben ik altijd van mening dat het nog beter kan. Ik wil nog wel de nadruk leggen op het *geregeld contact*, een open betrekking, waarbij we zoals ik al zei kritiek op elkaar kunnen hebben, maar dan niet op een manier zoals dat in het verleden wel gebeurde. Het moet constructief zijn.

Ik heb straks al gezegd dat de jongeren op een fijne en constructieve manier in opmars zijn. Dat geldt ook de JOVD, maar dat kan nog veel meer.

Red.: De VVD heet een rijkelui's partij te zijn (nog voor we verder wilden vragen)

Haya: Ha, ha, ha, kan je lachen. Nee 't is een kreet en 't blijft een kreet. De getallen van het bureau voor de statistiek wijzen op 2 0/00. Rijke mensen zitten er ook in de ARP, CHU, KVP en zelfs de PvdA. Het is wel zo dat we in de arbeiderswijken de minste leden hebben ofwel bijna geen. *En dat is een uitdaging.* Ik ben ervan overtuigd dat we weerklank kunnen vinden, maar zover zijn we nog niet.

Maar dat imago, 't is een hersenspoeling. We vechten gewoon tegen de bierkaai. Overtuigen kunnen we niet alleen door cijfers, dat kunnen we alleen maar door 't beleid.

Maar we zitten achter steeds meer waterdichte deuren. Wat dat betreft ben ik helemaal niet optimistisch. Het is gewoon eng in deze maatschappij zoals men ideeën van een ander afsluit. De VVD heeft heel erg te kampen met vooroordelen. Er is maar wat vaak, ook in het parlement iets verworpen, omdat het van de VVD kwam. Wij hebben al in 1958 de interne onderwijsdemocratisering aan de orde gesteld. Hebben we toen al niet gezegd dat het probleem van gelijke kansen bij de milieubegeleiding ligt?

Maar het kwam uit een VVD-mond. Ik krijg vaak te horen „En dat zegt de VVD”, men staat dan verbaast over onze progressieve ideeën — „Zo, dat is nieuw voor de VVD”, en dan zijn dat vaak zaken die we al jaren zo stellen. Men wil het gewoon niet weten.

Red.: Maar zijn er niet nog veel partijleden die dat imago van die „rijkelui's partij” door hun status of politieke uitspraken alleen maar bevestigen?

Haya: Ja, helaas zijn er nog een groot aantal partijleden die deze zaak negatief beïnvloeden. Als er iemand uit de partij, en dat is net zo goed het gewone lid, conservatieve onzin uitbraakt, dan is dat ook de partij. Dat gewone lid met een pamflet voor het raam is ook de partij. Af en toe zit ik met de nagels in de handen als ik zo iets hoor. Ze verpesten dan aan de voet waar de top voor vecht.

Ik zeg tegen de partij, tegen ieder lid: „Dat imago veranderen kunnen we best, maar begin er wel zelf aan”.

ANNEKE GIJSBERTS
JAN H. EKKERS

Van de voorzitter

Na het alleszins geslaagde congres in Lunteren nu op naar Hilversum (12 cember) voor de behandeling van het nog resterende gedeelte van het politiek kernprogramma (buitenland, onderwijs, deel sociaal-economisch beleid).

Het hoofdbestuur rekent, net als in Lunteren, op een grote opkomst en

goede discussies.

Gaarne, doch wel nadrukkelijk, verzoek ik de afdelingsbesturen hun leden te stimuleren in grote getale aanwezig te zijn. Met name voor nieuwe leden blijkt de deelname aan een landelijke JOVD-activiteit vaak een garantie voor een optimale betrokkenheid te zijn. Bovendien hoeft niemand

zich, na de invoering van het one-man-one-vote systeem (Breda 1970), overbodig te voelen. Elke stemt telt.

* * *

Het kernprogramma is voor het politieke profiel van de JOVD van grote betekenis. Met de vaststelling ervan zal de JOVD enerzijds in concreto aangeven welke politieke opvattingen

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.

pandbrieven

een veilige belegging met zeer hoog rendement

zij in een volgende regeringsperiode gerealiseerd wenst te zien, terwijl anderzijds de intentieverklaringen zijn geformuleerd, welke ongetwijfeld van belang kunnen zijn voor de toekomst van het Nederlands liberalisme.

Het is voor ons van belang, dat kanalen worden gekozen om onze standpunten te effectueren. Zo heeft het hoofdbestuur op basis van het kernprogramma een kleine veertig amendementen ingediend op „Liberalen op nieuwe wegen”, het ontwerp-verkiezingsprogramma van de VVD. Deze amendementen zijn op 14 november jl. door een aantal HB-leden toegelicht en verdedigd op de Partijraad van de VVD, hetgeen tot resultaat heeft gehad, dat een niet onbelangrijk gedeelte van onze amendementen door de Partijraad van een positief advies is voorzien.

Dit moge nogmaals aangeven, dat wij er vanuit onze onafhankelijkheid naar streven invloed uit te oefenen op het liberalisme, zoals dat in de VVD gestalte krijgt.

Voor wat betreft de doorwerking van onze wensen en verlangens toont de

VVD gelukkig een gunstiger klimaat dan ooit. En dat is beslist een compliment aan de huidige partijleiding waard.

* * *

Voor wat betreft onze activiteiten om het huidige verrotte partijbestel te doorbreken, bezint het hoofdbestuur zich thans op nieuwe wegen. Geen enkele zichzelf respecterende partij zal zich vlak voor de verkiezingen ter discussie willen stellen.

Méér dan te streven naar de tot standkoming van stembusakkoorden is thans zinloos.

Maar zelfs t.a.v. dit laatste is ons enthousiasme door de pedante kame-

leonhouding (langzamerhand traditioneel) van een aantal confessionele partijleiders en door het voor ons volkomen onbegrijpelijke besluit van Van Mierlo c.s. (synoniem van D '66) om te streven naar een coalitie PvdA-KVP-D '66 beslist wel wat geluwd.

Na de verkiezingen zullen we onze brugfunctie — het bundelen van liberalen in de verstrooiing — wederom gestalte moeten geven. Dat is niet in het belang van welke partij dan ook, maar dat is wel in het belang van het Nederlands liberalisme.

Laten we ons daarvoor nu reeds sterk maken!

landelijk voorzitter JOVD
DICK DEES,

11 december a.s. DISCUSSIEAVOND met Mr. Geurtsen, lid der VVD-fractie in de Tweede Kamer.

Thema: „De positie van de vrouw”, een parlementaire belichting.

Plaats: Nog niet bekend, vermoedelijk Den Haag.

Aanvang: 19.30 uur. Informatie: Telefoon 070 - 24.47.87.

A. GIJSBERTS

In antwoord Mr. F. Portheyne

Erkentelijk voor de gelegenheid die u mij biedt om te reageren op uw artikelje „Test-case voor het liberaal bearaad” in de Driemaster van 31 oktober II. het volgende:

In uw reactie t.a.v. ondergetekende hebt u zich gebaseerd op het boekje „Politici van heden over belastingen van morgen” dat in juli 1970 uitgekomen is. Dat tijdstip van uitkomen, dat naar mij was toegezegd veel eerder in de tijd zou hebben gelegen, is een niet onbelangrijk punt. In verband daarmee heb ik de copij al ongeveer 1½ jaar geleden ingeleverd, mij, zoals anderen helaas niet deden, houdend aan de gestelde termijn. Ik kon mij diensgevolge slechts baseren op het **verkiezingsprogramma** 1967 van onze partij en in overeenstemming daarmee wat afwachtende opmerkingen maken over een al te automatisch stijgen van de belastingdruk, overigens in verbinding met onze welvaarts- en internationale concurrentiepositie: het is te eenzijdig in de samenvatting terecht gekomen, evenals trouwens andere punten.

Ik heb dat namens de fractie, evenals ik mijn bijdrage voor het boekje in goed overleg met collega Koning maakte, in de Tweede kamer ook menigmaal gedaan tegenover Minister Witteveen. Daarbij ging het om de keuze van het Kabinet de Jong m.b.t. de z.g. 6% norm van stijging der Rijksuitgaven. Zoals de heer Witteveen

zojuist nog opmerkte bij de algemene financiële beschouwingen zou de VVD in het kader van haar programma wat deze stijging betreft liever dichter bij de trendmatige stijging van het nationaal inkomen zijn terechtgekomen maar het is realistisch in een gemeenschappelijk programma een gemeenschappelijke uitgangsbasis op dit belangrijke punt te kiezen waarbij niet het standpunt van één partij volledig kan worden gevolgd. Hierbij konden overigens andere wensen van het verkiezingsprogramma t.a.v. het zich houden aan deze grens en teruggave van de nominale progressie worden gerealiseerd. Dit alles in gemeenschappelijke overeenstemming tussen Regering, fractie en partij.

Nu het nieuwe concept programma van de partij. Ik ben van mening dat daarin een realistische opstelling wordt gekozen. Ook daarin wordt terecht gesproken van een strikte begrenzing van de overheidsuitgaven, wordt neutralisering van de nominale progressie gewenst geacht evenals een verschuiving van directe naar indirecte belastingen, terwijl teruggave van de reële progressie wordt gesteld tegenover de prioriteit van vergroting der collectieve uitgaven.

Daarbij speelt kritische doorlichting van de overheidsuitgaven — zoals niet alleen door ons gewenst, hoe optimistisch of pessimistisch men de

realisering daarvan ziet — een rol.

Ook het stellen van prioriteiten zoals door de heer Weggemans zelf op de Partijraad van zaterdag 14 november bepleit, en door het hoofdbestuur toegezegd, speelt bij de afweging mee. Als ik daarbij vermeld, dat de fractie waarin ik geen **„buitenbeen”** ben, zich achter het concept-programma in deze stelt en dat de partijraad in overgrote meerderheid een verdergaande precisering van de stijging der belastingdruk zoals gewenst door de JOVD in overgrote meerderheid afwees, dan kunt u moeilijk construeren dat ik in verwarring zou zijn geraakt of dat ik zou gehandeld hebben in strijd met de opvattingen van de partij c.q. het liberaal bearaad dat terecht medebetrokken was bij de opstelling van het concept verkiezingsprogramma.

F. PORTHEYNE

AANSLUITEND OP ANTWOORD.

Afgaande op de opmerkingen van de heer Portheyne, betreffende de **A.R.** belasting lector Reugebrink, vinden wij dat deze meneer zich als een politieke manipulator heeft gekwalificeerd.

De onderschrijving van het Concept-Verkiezingsprogramma, welk een — niet exact in cijfers vermelde — verhoging van de belastingdruk van 1,4% te zien geeft en het negatief stemmen door de heer Portheyne op die partijraad van de JOVD — welk een duidelijke

lijke uitspraak deed over de belastingdruk die niet verder mag gaan dan 31% van het nationaal inkomen — werd verworpen, omdat men zich hierover liever niet wil uitspreken (een vorm van tacties zijn?), geven helaas nog geen duidelijk standpunt van de

heer Portheyne weer. Het Liberaal Beraad vermeldt dat nieuwe politiek mede door een nieuwe fractie moet worden uitgevoerd. De heer Portheyne is naar onze mening een exponent bij uitstek van de oude belastingpolitiek. Bij ons bestaat ove-

rigens — voor zover wij kunnen beoordelen — geen twijfel over de technische bekwaamheden van de heer Portheyne, de toekomstige staatssecretaris van financiën of economische zaken??

A. G. en J. A. W.

Strijd voor Vrijheid en Democratie voor iedereen, behalve voor Houtvernielers.

Bestrijdt deze door uw hout onder hoge druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE's HOUTBEREIDING N.V.

SPUI 40 — STRIJEN — TELEFOON 01854 - 280

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf
ROTAMISOL

Uitvoerders van warmte-,
koude- en geluidsisolatie
Kantoor: Verschoorstraat 69-71,
Rotterdam, tel. 010 - 273954
Couperusstraat 48, Ridderkerk,
tel. 01804 - 5503

bouwwerken
heiwerken
pijpleidingen
zinkers
grondboringen

VISSER & SMIT'S AANNEMING MIJ NV

PAPENDRECHT TEL. 01850-51044

Staalconstructies
voor alle doeleinden
Speciaalbedrijf voor
zwaar plaatwerk
Constructiewerkplaat-
sen

W. HUIZER n.v.

CAPELLE a/d IJSSEL

TELEFOON 01804 - 2657

Nederland op de helling

De laatste twee duizend jaar is Nederland een aantal malen drastisch van bestuurlijke aanblik veranderd. Om bij de val van het Romeinse rijk te beginnen, hierna ondergingen de lage landen een periode van barbarij, die in de middeleeuwen resulteerde in een aantal elkaar voortdurend beoorlogende leenstaatjes, (waarbij Friesland zich trouwens reeds vanaf den beginne als volledig onafhankelijk beschouwde).

Wat er verder van de vaderlandse geschiedenis bij de meesten van ons is blijven hangen is dat vervolgens tijdens een onafhankelijkheidsoorlog, de 80-jarige oorlog geheten, de Republiek der Zeeven Verenigde Nederlanden werd uitgeroepen en dat deze republiek de afgelopen 382 jaar geleidelijk is veranderd in een centralistisch geleide constitutionele monarchie met 11 provincies.

En nu staan we dan misschien aan de vooravond van nieuwe ingrijpende wijzigingen in ons bestuurlijke bestel, waarbij het te hopen is dat deze zich wel wat sneller zullen voltooien dan de veranderingsprocessen in het verleden.

De gedachten en voorstellen zijn echter nog zo vaag dat nauwelijks hun precieze waarom bekend is. Misschien dat dit ook de reden is dat het publiek zich zo intens weinig met deze toch zo belangrijke kwestie bezighoudt. Even waarschijnlijk is evenwel dat men zich liever door een groepje politici een en ander volledig laat voorkauwen om het vervolgens voorgeschotelde als goede consumenten passief door de strot te laten glijden. In zo'n klimaat is de beïnvloedingsfactor van "activisten" echter betrekkelijk groot en vandaar dan ook enkele suggesties.

Momenteel concentreren zich ten aanzien van de bestuurlijke herindeling de meeste discussies rond de z.g. gewestvorming. Naar veler opvatting zouden deze gewesten bedoeld moeten zijn om in de plaats te komen van de thans bestaande gemeenschappelijke regelingen tussen gemeenten. Dat wil zeggen de ad-hoc samenwerkingsverbanden op het gebied van vuilverbranding, brandweer, gasvoorziening enz. Bij de gewestvorming zouden deze verbanden zich tot een bepaald gebied moeten beperken, zodat het niet meer behoeft voor te komen dat een enkele gemeente bij tientallen gemeenschappelijke regelingen betrokken is met alle nadelige conse-

kwenties van dien voor de democratische contrôle op deze regelingen en de administratieve rompslomp die een en ander met zich meebrengt.

De conceptie van het gewest dient er dus voor om in de behoefte aan efficiency en democratische contrôle te voorzien.

Met het erkennen van deze noodzaak wordt evenwel de deur open gezet voor de introductie van een veel verder strekkende kwestie, in casu de totale bestuurlijke opzet van Nederland. Het is n.l. duidelijk dat gewestvorming zowel consequenties voor de gemeenten als voor de provincies zal hebben. Beide bestuurslichamen zullen n.l. bevoegdheden aan deze nieuw te vormen gewesten moeten afstaan. Vooral de taken van de provincie zullen worden uitgehold omdat men de gewesten ook taken op het gebied van milieu-beheer, waterschappen en ruimtelijke ordening wil toespelen. De vraag rijst dan ook of de provincie in ons land daarna nog wel voldoende bestaansrecht behoudt.

Over dit laatste bestaat echter lang geen eenstemigheid waarbij de meningsverschillen sterk door de partij-scheidslijnen heen lopen. Uit de bestudering van de ontwerpverkiezingsprogramma's wordt men zodoende niet veel wijzer dan alleen dat algemeen de noodzaak tot een bestuurlijke herstructurering wordt ingezien. Verder is duidelijk dat eigenlijk niemand een vierde bestuurslaag wenst. De betrokkenheid van de burger wordt hierbij n.l. als miniem aangeslagen, waarschijnlijk omdat hij de functie van zo'n lichaam te beperkt vindt en voorts niet weet bij welke instelling hij met zijn probleem kan aankloppen. (In zo'n situatie dient zich dan ook de behoefte aan een ombudsman aan).

Dus geen vierde bestuurslaag. Maar dat betekent dat óf de provincie óf de gemeente moet verdwijnen. Wie van de twee dat moet zijn hangt uiteraard sterk af van de eisen die men aan de gewesten wil stellen.

Wil een gewest meer zijn dan louter een vervanging van 'n aantal gemeenschappelijke regelingen dan zal ook aan voorwaarden van integrale doelmatige bestuurlijkheid moeten worden voldaan. Wanneer in ons land n.l. de provincie min of meer zal afsterven dan impliceert dit in feite een nog centralistischer beleid dan we nu reeds hebben, tenzij men de gewesten zo groot maakt dat ze alle tegenwoordige taken van de provincie kan overnemen.

De optimale grootte van de gewesten zal echter sterk afhangen van de hun toebedeelde taken die, zoals gezegd, vooral gedacht worden in het vlak van de milieubescherming en ruimtelijke ordening.

Daarnaast zou bij de gewestvorming echter ook sterk de nadruk kunnen worden gelegd op de gemeenschappelijkheid van belangen en interessen der bevolking. Kortom, men komt dan bijvoorbeeld bij de sociaal-geografische gebieden terecht.

Het zou waarschijnlijk van zeer grote waarde zijn om van de sociaal-geografische gebieden bestuurlijke eenheden te maken, aangezien dit in zekere mate de betrokkenheid van de bevolking bij het bestuur garandeert. Om een voorbeeld te noemen, Oost-Groningen is een economisch, sociaal en geografisch gemakkelijk af te bakken gebied. In vele opzichten is het dus een eenheid. Wat ligt nu meer voor de hand dan om hier een gewest van te maken? De bevolking zou in het hier te vormen bestuur de belichaming van haar belangen en ideeën vinden en zich daardoor veel meer met het door haar gekozen bestuur identificeren dan in het geval dat er door vaak met elkaar strijdige belangen van allerlei pressiegroepen een voortdurende compromissenpolitiek moet worden gevolgd.

Laten we thans nog even de gedachten beperken tot het Noorden van het land; dit met het oog op het feit dat staatssecretaris Van Veen dit gebied als een soort experimentgebied voor de gewestvorming wenst te beschouwen.

Naast Oost-Groningen zouden dan nog de gewesten Het Oldambt, Het Eemshavengebied, Westerkwartier en het Stadsgewest Groningen kunnen worden gevormd. In Friesland en Drente zijn eveneens een aantal duidelijk te onderscheiden gebieden te onderkennen, waarbij de Drentse veenkolonien samen met de Groningse een gewest zouden kunnen vormen.

Enkele aansprekende voorbeelden in overig Nederland zijn de Zuid-Hollandse eilanden, het Westland en de Betuwe.

Al deze gewesten zijn stuk voor stuk groot genoeg om de problemen, waarvoor indertijd de gemeenschappelijke regelingen zijn ingesteld, te ondervangen. Daarnaast kunnen ze echter belangrijke taken op het gebied van het milieubeheer verrichten en tot op zekere hoogte ook ten aanzien van de

ruimtelijke ordening. (Waaronder in dit verband gedacht wordt aan wegenplan, planning van recreatie- en industriegebieden en andere bestemmingsplannen.

Echter, bij de ruimtelijke ordening doen zich in deze conceptie toch moeilijkheden voor. Immers de ruimtelijke ordening is typisch iets wat vanuit een zeker centraal orgaan moet worden gecoördineerd, eenvoudig omdat anders van een ruimtelijke ordening, althans in de zin van de twee bekende kabinetsnota's daarover, geen sprake is.

Daarnaast zijn er ook sociaal-economische problemen die in een veel groter gebied spelen dan dit wat slechts één gewest beslaat. In het noorden is dat bijvoorbeeld de landbouw, waaruit nog duizenden arbeidskrachten moeten vertrekken, hetgeen het gehele gebied voor speciale problemen plaatst. **Wanneer nu de provincie is afgestorven zullen de laatstgenoemde taken rechtstreeks door de centrale overheid moeten worden opgenomen waardoor het beleid in feite dus nog centralistischer wordt dan het al is.**

De mening is daarentegen vrij algemeen dat er in ons land juist meer decentralisatie tot stand moet komen. Hiervoor zijn in totaal drie hoofdmomenten te geven.

In de eerste plaats moet het bestuur dichter bij de geleidelijk uit zijn horigheid ontwakende burger worden gebracht. Dit is mogelijk door meer taken naar lagere organen te delegeren, waardoor automatisch veel meer mensen bij wetgeving en uitvoering daarvan betrokken raken.

De tweede reden is dat gewoon niet kan worden ontkend dat de randgewesten min of meer door de randstad worden uitgehold. Zo hebben bijvoorbeeld Groningen en Friesland nog steeds met vertrekoverschotten te kampen, terwijl in die contreien tegelijk algemene wrevel bestaat over de minieme baten die men er van het aardgas heeft ondervonden. Er is daardoor een behoefte gaan ontstaan aan een beperkte autonomie, in die zin dat er een soort machtsevenwicht tussen de regio-besturen en de centrale regering tot stand moet worden gebracht. In dit verband mag er op gewezen worden dat de funktionering van de z.g. Bestuurscommissie Noorden des Lands meer en meer door deze gedachte lijkt te worden ingegeven. Het spreekt hierbij intussen vanzelf dat de hier voorgestelde beperkte autonomie niet een doorschieten naar een extreem regionalisme beoogt. Anderzijds kan het geen kwaad dat het regionaal eigene bijzondere aandacht krijgt zoals in Friesland b.v.

de friese taal. In een tijd van toeneemende massaficatie en nivellering heeft dit nog niet ongezoond te zijn. Niettemin moet er wel gewaakt worden voor een te enghartige behartiging van het eigen belang.

Het derde argument is dat in het kader van de West-Europese integratie de landsregering zelf zal worden uitgehold. Zo hebben de land- en tuinbouw, om iets te noemen, al even veel zo niet meer te maken met de organen in Brussel dan die in Den Haag.

Wanneer behalve de provincie nu ook nog de landsregering gedeeltelijk wegvalt ontstaat een geweldig bestuursvacuum. Tussen de gewesten en Brussel staat dan nl. bij wijze van spreken niets meer. Het ligt voor de hand dat er in die situatie geen enkel tegenspel van betekenis meer tegen het dan tot stand gekomen centralistische beleid kan worden geboden.

Het is op grond van deze drie argumenten dat veel meer in de richting van een aantal superprovincies zou moeten worden gedacht dan aan het enkel min of meer afschaffen van de bestaande provincies. Deze superprovincies, waar trouwens meer voorstanders van zijn (zoals Mr. Van Riel b.v.), kunnen dan die taken overnemen waar de gewesten te klein voor blijven, zoals de ruimtelijke ordening en het milieubeheer, althans de coördinatie daarvan en wel in die zin dat de gewesten elkaar wat dat betreft niet zullen benadelen. Verder dus het ter harte nemen van de specifieke problemen van het gehele gebied en zoals genoemd het bieden van tegenspel aan Den Haag en in een later

stadium aan Brussel.

De konsekwentie van deze conceptie is evenwel dat toch een vierde bestuurslaag is gecreëerd, tenminste wanneer verder niet gewijzigd wordt. Maar dat laatste is niet de bedoeling. **Immers uit het voorgaande is duidelijk geworden dat er in deze visie eigenlijk weinig ruimte meer is voor de gemeente.** Daarom zouden deze beter kunnen worden afgeschaft, terwijl de provincies dus op zouden moeten gaan in een aantal superprovincies. De gemeenten zouden dan kunnen worden vervangen door dorps- en wijkraden als daaraan behoefte mocht bestaan. Verder zouden overal bijkantoren van de burgerlijke stand, sociale dienst enz. moeten blijven bestaan of worden gevestigd ten einde de afstand tussen de burgers en de bestuurscentra zo klein mogelijk te houden.

De implicatie van de hier voorgestelde opzet is intussen dat de huidige arbeid van min. Beernink kwetsuus wordt. De gemeentelijke herindelingen van hem lijken nl. niet meer dan een frommeien aan de marge, wat voor de toekomst geen soelaas biedt. Tegelijk blijft daarbij in het duister in hoeverre deze activiteiten op die van staatssecretaris Van Veen aansluiten. Wie de kwestie van de bestuurlijke herindeling in enige tijdsperspectief wil zien moet wel tot de conclusie komen dat men er beter aan doet bestuurlijk Nederland in een keer helemaal op de helling te zetten. Want je gaat toch ook niet eerst het dak van een oude kathedraal restaureren om vervolgens de muren te gaan vervangen?

Drs. J. H. LAMBERS

Mens en samenleving

DOOR DE A.L.V. TE DALFSEN, JUNI 1970

De JOVD enz. overwegende dat:

- 1 de mens in de huidige samenleving onvoldoende geestelijk wordt toegerust om
 - a. het ontvallen aan historisch gegroeide gemeenschappelijke normen en waarden geestelijk te kunnen compenseren.
 - b. reclame, propaganda en andere invloeden van de massamedia op onze levenswijze autonoom te onderkennen en te beheersen;
 - c. manipulatie door onafhankelijk van ons opererende machten (b.v. overheid en grote particuliere organisaties) te herkennen en te weerstreven. dat bovendien isolering door vooroordelen van buiten af of van binnen uit van personen en bevolkingsgroepen steeds meer plaatsvindt, mede waardoor gesproken kan worden van een wijdverbreide emotionele nood en onbehagen in alle geledingen van de samenleving.
noot: Door onze welstand is echter de emotie in het onbehagen vaag en reserveren we het woord nood ten onrechte alléén voor situaties waarin de welstand ontbreekt.
- 2 dat de overheid zich bij openbare beleidsmotivering te veel bedient van

nietzeggende algemeenheden.

3. dat een stationaire democratie evenredig aan waarde inboet naar mate de technocratisering en urbanisatie toeneemt.
4. dat de overheid voor het geestelijk welzijn van de burgers een stimulerende taak heeft, welke zo gericht dient te zijn dat de mens de mogelijkheden worden gegeven en gegeven voor een optimale zelfverwerkelijking.
5. dat een conflictloze samenleving ondenkbaar moet worden geacht.

SPREKT ALS HAAR MENING UIT:

1. dat een zelfstandig handelende en beslissende mens, die verantwoordelijkheid wenst en kan nemen, welke dynamisch de evolutie als zodanig aanvaardt en zijn leven naar eigen inzichten inricht, zonder de existentie van zijn medemens te schaden, het ideaal-beeld dient te zijn waarop het geestelijk-welzijnsbeleid van de overheid is gericht.
2. dat bij haar beleidsvoorbereiding de overheid de bevolking, door middel van discussie-nota's of anderzins, zeer vroegtijdig duidelijk informeert aangaande achtergronden, bedoelingen en consequenties, zowel op nationaal als op regionaal niveau door:
 - a. bekendmaking via de massamedia (T.V. en radio-rubriek);
 - b. wettelijk geregelde vroegtijdige inspraak van geïnteresseerde en belanghebbende burgers of particuliere instellingen, waarbij een democratische nazorg gewaarborgd dient te zijn.
 - c. gebruik te maken van de thans reeds aanwezige technische mogelijkheden wordt overgegaan tot invoering van referendum of facultatieve peilingen voor belangrijke beleidskwesties.
3. Dat wordt overgegaan tot invoering van het instituut van de "ombudsman" naar Zweeds voorbeeld.
4. dat wordt overgegaan tot instelling van door overheid te onderhouden, doch hiervan onafhankelijk staande, consultatiebureaus voor rechtsbijstand en procedure-kwesties (zie ook JOVD-resolutie consumenten-belangen).
5. dat er wijk- en streekcentra dienen te komen waarin mogelijkheden voor sport, cultuur en maatschappelijke vorming geïncorporeerd aanwezig zijn.
6. dat door voorlichting via de massamedia de vrees en onbekendheid wordt weggenomen met de rol welke psychiaters, geestelijke adviseurs, en maatschappelijk werkers, met betrekking tot het verbeteren van het individuele geestelijk welzijn van de mens vervullen.
7. dat bij het subsidie-beleid ten behoeve van de recreatie het accent op de actieve tijdspassing dient te worden gelegd. Dat hierbij het gegeven van „opgevoed zijn” van de mens tot actieve tijdspassing een planningsfactor moet zijn bij het bepalen van het uitvoeringstempo van voorzieningen voor actieve tijdspassing.
8. dat de overheid een taak heeft bij het bevorderen van internationale uitwisselingsprogramma's voor jonge mensen, gezien de waarde welke hieraan gehecht mag worden voor de persoonlijkheidsvorming.
9. dat de overheid ruimere faciliteiten dient te scheppen voor nascholing, herscholing en permanente bijscholing, aangezien dit het geestelijk welzijn van de mens bij de uitoefening van zijn dagelijks werk ten goede komt.
10. dat de taak van het onderwijs breder opgezet moet worden; in die zin dat naast de taak van het bijbrengen van vaardigheid (lezen, schrijven, e.d.) en kennis (aardrijkskunde, geschiedenis) plaats moet worden gevonden voor sociale ontplooiing van het individu (groepswork) en voor het leren kennen van maatschappelijke structuren, instellingen en verhoudingen, (excursies naar b.v. musea, parlement, krant, bedrijven, bezoek aan politiefunctionarissen en deskundigen van verschillende bedrijfstakken aan de school) alsmede voor het leren omgaan met de vrije tijd.
12. dat er coördinatie plaatsvindt betreffende de doelstelling en beleidsvoorbereiding op lange termijn t.a.v. het welzijnsbeleid tussen de ministeries van O en W, CRM en Sociale Zaken, omdat wij vrezen dat deze ministeries bij het uitvoeren van hun verwante taken uit elkaar groeien.
13. dat de overheid openstaat voor — en medewerking verleent aan — experimenten, die ten doel hebben de vernieuwing van maatschappelijke instellingen, structuren en normen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Waarom maken die bonden eigenlijk zo'n drukte over die prijsstijgingen? Het meest gevraagde artikel, de gulden, wordt toch maar steeds goedkoper!

We weten nu dat er aan Nederland nog steeds iets ontbreekt: De middenstandspartij. Maar eindelijk gaan dan nu ook de echte kruideniers politiek bedrijven.

Van de HB-tafel

Op 31 oktober en 1 november werd in Lunteren het najaarscongres van de JOVD gehouden. We kunnen terugzien op een goed congres. Het succes was enerzijds te danken aan de uitstekende accommodatie, welke het Congrescentrum „De Blijde Werelt” bood en anderzijds aan de voortreffelijke organisatie van Johan en Marlies de Bondt, die tezamen de congrescommissie vormden.

Het huishoudelijke gedeelte van de Algemene Ledenvergadering werd voorafgegaan door de traditionele rede van de voorzitter. De belangrijkste punten hieruit hebt u via verschillende perskanalen kunnen vernemen. Over de huishoudelijke zaken kan samenvattend nog het volgende vermeld worden.

De algemeen penningm. houdt zich bezig met de voorbereidingen voor de centrale contributie-inning. De leden van verschillende afdelingen zijn inmiddels al verrast met een acceptgirokaart. Wij willen erop aandringen dat u deze kaart zo snel mogelijk gebruikt om uw contributie te voldoen. De afdracht van het gedeelte van uw contributie voor de afdeling waarvan u lid bent kan dan ook op korte termijn geschieden. Momenteel is nog slechts een gedeelte van de ledenlijsten van de afdelingen binnengekomen. Aangezien het noodzakelijk is voor de centrale contributie-inning op zo kort mogelijke termijn over de lijsten te beschikken, wordt nogmaals verwezen naar het verzoek van de penningmeesteresse in de vorige Driemaster.

De redactie van de Driemaster heeft een nieuwe samenstelling. De structuur van het orgaan van onze organisatie zal door de nieuwe redactie verder onder de loep worden genomen, in overeenstemming met de wensen van de ledenvergaderingen van vorige JOVD-congressen.

De samenstelling van het HB heeft een wijziging ondergaan. Mej. A. Gijsberts, die sinds juni 1969 deel uitmaakte van het HB, was aftredend en niet meer herkiesbaar. Tot nieuwe leden van het HB traden toe de heren D. N. M. van Wees, Heulstraat 5, Den Haag en A. R. Edwards, Joh. Greivestraat 59 I, Amsterdam. Hierdoor werd het HB uitgebreid van 7 tot 8 leden. Deze uitbreiding was noodzakelijk doordat de werkzaamheden van het HB steeds uitgebreider worden. Steeds meer taken dienen om financiële redenen door de HB-leden zelf uitgevoerd te worden. Bovendien zullen de politieke activiteiten van de HB-leden in de komende verkiezings-tijd veel tijd in beslag nemen. Een en

N.V. SCHEEPSWERVEN

voorheen

PIET HEIN

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115

meter lang. Overdekt droogdok
116x30 meter, geschikt voor
het zwaarste materiaal.

Telefoonnummers

Rotterdam 010 139275

Ridderkerk 01896 3644-3409

Papendrecht

01850 3774 8329-20466

Abortus Provocatus is geen politieke zaak

Abortus, een woord wat een tiental jaren geleden nog werd gefluisterd, is nu het onderwerp van vele discussies. In de kring der medici heeft het de aktualiteit alweer verloren.

Maar in de politieke partijen vieren de discussies hieromtrent hoogtij. De partij-uitspraken in het kader van de verkiezingsprogramma's zijn zeer zwaar wegende zaken. Alhoewel wetenschappelijke onderzoeken uitwijzen dat het al of niet afwijzen van abortus, een zaak is alleen op ethische bezwaren en beslist niet is gebonden aan levensbeschouwing, geven politieke uitspraken een duidelijke scheidlijn aan tussen de confessionele standpunten en liberale en socialistische.

De kern van het hele probleem is: **ARBORTUS: DODEN VAN LEVEN?**

De beschouwing over wanneer leven leven verwekt, wordt onecht. Er bestaat hooguit een globaal, maar beslist geen principiële verschil in het doden van een vrucht van 2 maanden of een baby van negen maanden.

De mening hierover is en blijft echter altijd een persoonlijke zaak, die ons zeker niet door de wetgever mag worden opgelegd. Naar aanleiding hiervan gaan de politieke discussies nu over *strafbaarstelling*.

Voor de abortus provocatus bestaan er in het wetboek van strafrecht een tweetal typen van deliktomschrijvingen:

1. opzettelijk de afdrijving of de dood van de veroorzaken (art. 295 vv)
2. opzettelijk een vrouw in behandeling nemen of een behandeling doen ondergaan, te kennen gevende dat daardoor de zwangerschap kan worden verstoord (art. 251)

Hij of zij die met zijn gedrag een deliktomschrijving heeft vervuld is strafbaar, als de volgende drie voorwaarden vervuld zijn:

- a. alle elementen van in de wet opgenomen deliktomschrijvingen moeten voorhanden zijn
- b. de gedragingen moeten wederrechtelijk zijn

c. de dader moet schuldig zijn, dat wil zeggen hem moet een verwijt kunnen worden gemaakt van hetgeen hij gedaan heeft

Met andere woorden, naar geldend recht pleegt een arts die op *medische* indicatie een zwangerschap afbreekt, geen strafbaar feit.

Enquête's wijzen uit dat $\pm 58\%$ mannen en vrouwen voor abortus is en tegen $\pm 38\%$. De mening ja, mits of nee, tenzij vindt een zeer grote aanhang.

Nu medisch technisch abortus provocatus geen bezwaar meer oplevert, dienen de artikelen 295 en 251 te worden afgeschaft. Uiteraard blijft abortus opgewekt door onbevoegden strafbaar.

Strafbaarstelling valt dan onder:

„Overtreding van het verbod tot uitoefening van de geneeskunst door onbevoegden”.

In liberale kringen heerst hierover al een vrij éénsluidende mening, welke in het verkiezingsprogramma van de VVD tot uiting zal komen in de volgende stellingname:

„Afschaffing van de strafbaarstelling van abortus door medisch bevoegden”. Dit is het enige waar de politiek zich mee mag bemoeien. Natuurlijk heeft men ook in politieke kringen een bredere gedachtegang over het toestaan van abortus. Dat abortus moet worden uitgevoerd door gynaecologen en in ziekenhuizen of klinieken is een zaak der medici, waar de staatssecretaris voor volksgezondheid de controle uitoefend.

Bepalend voor een beslissing: 'Abortus ja — abortus nee' is voornamelijk de relatie waarbinnen het nieuw verwekte leven staat. Is dit leven volledig ongewenst, waar blijven we dan met het verwezenlijken van een leefbaar bestaan?

Natuurlijk speelt ook de positie van de vrouw in kwestie een belangrijke rol. In grote lijnen zijn hiervoor de volgende indicaties aan te wijzen:

- a. een medische indicatie
- b. een psychiatrische indicatie
- c. een psychiatrisch-sociale indicatie
- d. een sociale indicatie.

ander heeft zich reeds gemanifesteerd op de op 14 november gehouden partijraad van de VVD over de amendementen op het concept verkiezingsprogramma „Liberalen op nieuwe wegen”.

Met grote meerderheid nam de ledenvergadering van de JOVD een resolutie aan waarin zij haar afkeuring uitsprak over het standpunt van de VVD geen medewerking te verlenen aan forums, waarin ook de CPN deel neemt. Deze houding is in strijd met de liberale principes en moet gezien worden als een onduldbare vorm van discriminatie.

Over het ontwerp-kernprogramma van de JOVD werd allereerst in werkgroepen vergaderd. Deze werkgroepen dienden zich tevens te beraden over de op dit programma ingediende amendementen. De beschikbare tijd voor de plenaire behandeling liet echter niet toe dat meer dan de helft van het kernprogramma kon worden behandeld. Derhalve werd besloten dat het resterende gedeelte op zaterdag 12 december op een buitengewone ledenvergadering in behandeling zal worden genomen. Thans kan worden medegedeeld dat deze vergadering zal worden gehouden in Café-restaurant „De Karseboom”. Groest 53 in Hilversum. Wij verzoeken u dringend deze belangrijke vergadering in uw agenda te noteren en in grote getale naar Hilversum te komen.

De brochure „Onderwijs en Ontwikkelingssamenwerking” was op dinsdag 25 november het discussiethema op een bijeenkomst in Den Haag, waarbij de pers en een aantal vertegenwoordigers van organisaties, welke op dit terrein werkzaam zijn waren uitgenodigd. Deze brochure, die interessante informatie verschaft en een aantal belangrijke conclusies over het onderwijs in het kader van de ontwikkelingssamenwerking, bevelen wij u van harte aan. Ze is tegen betaling van f 2,90 verkrijgbaar bij het HB.

Tevens zijn er nog exemplaren voorradig van de brochure „Leefmilieu”, die is samengesteld door enkele leden van het district Noord-Nederland. Deze brochure is eveneens bij het HB verkrijgbaar voor een bedrag van f 1,50.

Het wintercongres van de JOVD wordt in het kasteel „Bouvigne” te Breda gehouden. De vermoedelijke datum voor dit congres is 27 en 28 februari 1971. Op dit congres zal zo mogelijk het resultaat van de Landelijke werkgroep, welke zich bezig houdt met „De positie van de vrouw”, aan de orde komen. d. w.

De partij die als honderdste voor de verkiezingen inschrijft krijgt een zetel gratis.

Het begrip medische indicatie mag echter nooit worden ingevoerd in een geschreven wettelijke bepaling. Dit zou alleen maar remmend kunnen werken op het begrip medische indicatie.

Bij de uiteindelijke beslissing dient echter de autonomie van de vrouw niet door allerlei instanties en regelingen ondermijnt te worden. Ze moet het recht hebben op een deskundige wijze geadviseerd te worden. Zodat het 'ja of nee' niet zo maar zonder

meer is. Ze zal uitvrije wil moeten beslissen. Anderzijds mogen we zeker niet zeggen „Dan moet de arts het doen”. Wanneer men zich realiseert dat de arts bij uitstek „De beschermer van het leven is” kan men begrijpen dat voor de arts ook de vrijheid van het al of niet in behandeling nemen gewaarborgd moet zijn. Hij/zij zal echter wel moeten zorgen voor een adequate hulp bij een andere arts. Zelfs als de wettelijke belemmeringen zijn weggenomen, zullen de vragen

over het al of niet abortus provocatus blijven bestaan, maar de persoonlijke vrijheid is er enorm mee gediend als de wet zich er niet langer mee bemoeit.

Natuurlijk mogen we nooit uit het oog verliezen dat wat wij 'goed' vinden niet altijd (voor de ander) het 'goede' is.

Legaliseren van abortus, betekent ook beslist niet *ongelimiteerd*.

ANNEKE GIJSBERTS

WIE ZOEKT LEUKE WERKKRING?

Op het permanent secretariaat van de WFLFIJ te Brussel is een plaats vrij voor een parttime-job.

Vereist zijn goede kennis van de Engelse en Franse taal en goede typevaardigheid. Tot studie en het afleggen van examens aan de Vrije Universiteit te Brussel wordt alle gelegenheid geboden.

Inlichtingen bij: J. C. Wiebenga, Pres. WFLFIJ, telefoon 01730 - 40318.

ALGEMENE LEDENVERGADERING 12 DECEMBER a.s.

In hotel-restaurant „DE KARSEBOOM” te Hilversum (bij het station)
Aanvang 10.30 uur 's morgens.

Op de agenda staat: Verdere behandeling Kernprogramma.

Aan de deelname zijn geen kosten verbonden.

DEZE CHAUFFEUR LAADT EN LOST IN 4 MINUTEN 21 SECONDEN !!!

Hoe kan dat nou? Simpel! Eén chauffeur, één truck en Van Weelde's wissellaadbakken. 'n Enorme besparing op wachttijd, arbeidsloon verzekering en motorrijtuigenbelasting. Alle wissellaadbakken conform toegestane draagvermogens,

voor elk soort vervoer en in diverse afmetingen. De metalen bodemframes zijn uitgerust met draaibare of inschuifbare steunpoten. Iedere truck voorzien van hydraulische hefinstallatie in vermogens van 5 t/m 15 ton.

CARROSSERIE- EN CONTAINERFABRIEK

PAUL & VAN WEELDE N.V.

S-GRAVENWEG 350 - NIEUWERKERK A/D IJSSEL - TEL. (01803)-2841 - TELEX 23240

